

UPV/EHUko ZUZENBIDE FAKULTATEKO JUSTIZIA SOZIALAREN aldeko KLINIKA JURIDIKOAK

FUNTZIONAMENDURAKO ARAUTEGIA

(Fakultateko Batzarrak 2016ko maiatzaren 3an onartua, 2025eko otsailera arteko aldaketak barne)

DEFINIZIOA ETA JARDUN EREMUA

1. artikulua - Definizioa

Justizia Sozialaren aldeko Klinika Juridikoa (JSKJ edo Klinika, aurrerantzean), egoitza UPV/EHUko Zuzenbide Fakultatean duena, honela definitzen da: Zuzenbidearen eta ikasketa kriminologikoen sistema pedagogikoaren ikaskuntza eta –aldi berean– eraldatze gunea, eta diskriminazioaren aurkako estrategia juridikoak identifikatu eta haiei buruzko gogoeta egiteko laborategia. Izan ere, estrategia horiek baliabide egokiak izan daitezke ikasleak gizarte bidezkoago bat lortzeko duten zeregin garrantzitsuaz ohartzeko. Diskriminazioaren eta gizarte bazterketaren kontrako borroka da JSKJren ardatzetako bat, eta aniztasunaren eta tolerantziaren aldeko lana da bestea. Klinika elkarlanean arituko da bere helburu berberak dituzten gizarte talde, elkarte eta erakundeekin: hots, diskriminazioaren aurkako estrategia sortzea eta giza eskubideak babestea.

2. artikulua - Jardun eremua

UPV/EHUko Zuzenbide Fakultatearen barnean egonik, Klinikaren jardun eremua ikastegi horren jardun eremu bera izango da. Jarduera klinikoaren xede izango dira:

- a) Lehenik, ikasleak, aldi berean hartzaile eta agente izango direnak. Jarduera klinikoaren bidez, curriculum praktikak, borondatezkoak, gradu amaierako lana (Zuzenbideko edo Kriminologiako graduak) eta master amaierako lana egin ahal izango dituzte.
- b) Bigarren maila batean, zerbitzu klinikoak herritarrengana zabaldu ahal izango dira, gizarte sektore baztertuenen aldeko zerbitzu altruistan oinarritzen diren beste klinika juridiko batzuen antzera.

Ikasleek Klinikari egingo dituzten jarduerak kontuan izango dituzte UPV/EHU indarrean dauden arauak, eta Zuzenbide Fakultatearenak, zehazki. Beraz, arautegi honen xedea da Klinikaren egitura eta jardun moduak zehaztea, UPV/EHUren Estatutuak eta aplikagarri den legedi oro errespetatuz beti, eta GRAL, MAL eta praktikei buruzko arautegiak bereziki.

HELBURUAK

3. artikulua - Helburuak

Zehazkiago, JSKJren helburuak dira, besteak beste:

- a) Harremanetan jartzea Zuzenbide Fakultateko ikasleak bidegabekeria larriak nozitzen dituzten pertsona eta taldeekin, botere sistemek (sexu-generoa, gizarte klasea, arraza-etnia, ezgaitasuna, nazionalitatea, sexu orientazioa edo identitatea, etab.) bakarka edo batera eragiten dituzten injustiziak pairatzen dituztenekin.
- b) Kasuen analisi eta kanalizazio juridikorako tresnak sortzea (zuzenbideen ingeniarietza eta proposamen kriminologikoak), ikasketetan ikasitakoa bateratuz gizarte aktibismoan diharduten elkarte eta erakundeen esperientziarekin.
- c) Erreformak planteatzea ikasketa juridikoetan eta kriminologikoetan, zeharkakotasuna txertatzeko botere sistemei buruzko gogoetan.
- d) Ekarpena egitea botere publikoek justizia sozialeko politikan egiten duten lanari, zer arlotan esku hartu edo hobetu daitekeen proposatuz.

JARDUERAK

4. artikulua - Jarduerak

Aipatutako helburuak betetzeko, era honetako jarduerak egingo dira:

- a) Prestakuntza eta informazio arloko ekintzak; hala nola mintegiak, tailerrak, jardunaldiak edo Klinikaren helburuak betetzeko balioko duen beste edozein jarduera.
- b) Informazioa eta orientazioa jarduera klinikoaren hartzailerak diren pertsona eta erakundeei, xedea kasuen diagnostiko juridikoa izanik.
- c) Justizia sozialaren arloan diharduten elkarte eta erakundeek planteatutako kasuak aztertzea.
- d) Gogoeta, eztabaida eta sakontze laborategi bat sortzea eragile juridikoentzat, ikasketa juridikoak eta kriminologikoak eraldatzeko balioko duen teoria kritikoa sortzeko.
- e) Txostenak, irizpenak edo jardun protokoloak sortzea, aztergai diren bidegabekeria egoerei buruzkoak.
- f) Gizarte politikak hobetzeko botere publikoentzako proposamenak bilduko dituzten dokumentuak sortzea.
- g) *Street Law* programak edo jarduerak: eskubideen eta betebeharren dibulgazio gidak argitaratzea, tailerrak antolatzea edo ikus-entzunezko materiala sortzea.
- h) JSKJren helburuak betetzen lagunduko duten lankidetzak hitzarmenak eta akordioak sinatzea erakundeekin.
- i) JSKJren jarduerak eta emaitzak zabaltzea, web orri edo blog bat sortuz eta mantenduz, eta sare sozialen edo egokitutako hartzen diren beste baliabide batzuen bitartez.

- j) Biltzar, jardunaldi eta mintegietan parte hartzea, estatuan eta atzerrian.
- k) Lankidetzan eta sarean lan egitea helburu berberak dituzten beste Klinika batzuekin, estatukoak nahiz atzerrikoak.
- l) Ikerketa proiektuak abiaraztea, eta estatuko eta nazioarteko beste proiektu batzuetan parte hartzea.
- m) JSKJren helburuak betetzeko balioko duen beste edozein jarduera.

Klinikaren jardueretan parte hartzeak ez du aldaketarik eragingo irakasle-ikertzaileen betebeharretan, eta ez du eraginik izango ez haien irakaskuntza lanean ez irakaskuntza horren kalitatean.

EGITURA ETA ANTOLAKUNTZA

5. artikulua - Gobernu Organoak

Bi dira Klinikaren gobernu organoak: Zuzendaritza eta Zuzendaritza Kontseilua. Kontseilua kide anitzeko gobernu, ordezkaritza eta administrazio organoa da; haren kideetako batek Zuzendaritza Delegatua hartuko du bere gain, eta beste batek, Idazkaritza. Aldiz, Zuzendaritza Klinikaren kide bakarreko gobernu eta ordezkaritza organoa da, eta zuzendariak izendatuko ditu Zuzendaritza Delegatua eta Idazkaritza beren gain hartuko dituzten bi pertsonak.

6. artikulua.- Zuzendaria izendatzea eta karguaren iraupena

Zuzendaria izendatzea errektoreari dagokio, Gizarte Erantzukizunaz arduratzen den errektoreordearen proposamena jaso ondoren. Zuzendariaren agintaldia 4 urtekoa izango da, eta iraupen bereko aldietan luzatu ahal izango da. Klinikako zuzendariak bi baldintza bete beharko ditu: doktore titulua edukitzea eta UPV/EHUko irakasle-ikertzaile izatea.

7. artikulua - Zuzendari kargua berritzea

Klinikaren zuzendari kargua berritzea Zuzendaritza Kontseiluaren zeregina izango da.

8. artikulua - Zuzendariaren eginkizunak

Klinikaren zuzendariaren eginkizunak eta gaitasunak izango dira:

- a) Klinikaren ordezkari izatea.
- b) Zuzendaritza Kontseiluko buru izatea.
- c) Zuzendaritza Kontseiluan erabakiak hartzean gerta daitezkeen berdinketak haustea, kalitate botoa erabilia.
- d) Klinikara iritsitako kontsultak edo kasuak onartzea eta ikasleei esleitzea.
- e) Lankidetzak hitzarmenak eta akordioak sustatzea.
- f) Lankidetzak kontratuak eta hitzarmenak sinatzea.
- g) Klinikaren urteko txostena eta txosten ekonomikoa egitea.

- h) Zuzendaritza Delegatua eta Idazkaritza beren gain hartuko dituzten pertsonak izendatzea.
- i) Klinikaren kudeaketa orokorra kontrolatzea eta gainbegiratzea.
- j) Oro har, Klinikak ondo funtzionatzen duela ziurtatzea.

9. artikulua - Zuzendari delegatuaren eginkizunak

Zuzendari delegatuaren eginkizunak eta gaitasunak izango dira zuzendariak haren esku uzten dituenak.

10. artikulua - Idazkariaren eginkizunak

Idazkaritza bere gain hartuko duen pertsonak eginkizun eta gaitasun hauek izango ditu:

- a) Klinikaren Zuzendaritzari laguntzea.
- b) Klinikaren gobernu organoen ekintza eta akordioen fede ematea.
- c) Informazioa eta dokumentazioa babestea.
- d) Klinikaren dokumentazio ofizialean jasota dauden akordioen eta gainerako egintzen ziurtagiriak egitea.

11. artikulua.- Zuzendaritza Kontseiluaren osaera

Zuzendaritza Kontseilua kolektibo guztietako 25 kidek osatuko dute, horien artean zuzendaria -karguagatik kide gisa- zuzendari delegatua eta Idazkaria egongo dira.

12. artikulua - Zuzendaritza Kontseilua izendatzea

Zuzendaritza Kontseiluko kideak Fakultateko Batzarrak izendatuko ditu, zuzendariak proposatuta. Irakasle-ikertzaileen eta AZPko langileen ordezkariak 4 urte egongo dira kontseiluan, eta agintaldi hori iraupen bereko aldietan luzatu ahal izango da. Ikasleen ordezkariak bi urte egongo dira kontseiluan.

Lehen agintaldia amaitzean, Zuzendaritza Kontseiluaren osaera hautatu/berritzeko, bete egingo da UPV/EHUko Hauteskunde Erregimen Orokorreko Arautegiak kide anitzeko organoak hautatzeko ezartzen duen prozedura. Zuzendari kargua berritzeko hauteskundeak Zuzendaritza Kontseilua berritzekoak egin bezain laster izango dira.

13. artikulua - Zuzendaritza Kontseiluaren gaitasunak

Zuzendaritza Kontseiluaren gaitasunak izango dira:

- a) Hala dagokionean, zuzendaria hautatzea, baita kargu hori berritzea ere.
- b) Sor daitezkeen gatazkak eta desadostasunak konpontzea.

- c) Aldian behin biltzea; urtean bitan gutxienez.
- d) Zuzendariari bere eginkizunetan laguntzea.
- e) Urteko jardueren plana proposatzea, plan horren jarraipena egitea eta plan horretarako hobekuntzak proposatzea.
- f) Kolaboratzaileak onartzea eta kargugabetzea.
- g) JSKJren urteko txostena eta txosten ekonomikoa onartzea.
- h) Oro har, Klinikak ondo funtzionatzen duela ziurtatzea.

14. artikulua.- Klinikaren kolaboratzaileak

JSKJrekiko lankidetzak bi motatakoa izan daiteke: ohikoa eta berezia.

1. Ohiko lankidetzak

Klinikarekin ohiko kolaboratzaile izateko, nahikoa da Zuzendaritzari eskatzea eta Zuzendaritza Kontseiluak onartzea. Kontseiluak bertan behera utzi ahal izango du lankidetzak. JSKJren kolaboratzaile izateko, urteko jardueraren batean parte hartu beharko da:

- a) Mintegi Iraunkorraren saioak.
- b) Bilerak praktikak, GRALa edo MALa Klinikaren bidez egiten dituzten ikasleekin.

2. Lankidetzak berezia

Kolaboratzaile bereziak izango dira JSKJren helburuak betetzen laguntzen edo lagundu duten pertsona, erakunde edo elkarteak.

Klinikaren Zuzendaritza Kontseiluko edozein kidek pertsona, elkarte edo erakunderen bat proposatu ahal izango du JSKJren kolaboratzaile berezi izateko.

Zuzendaritza Kontseiluak onartu beharko du proposamena

3. Xedapen orokorrak

Unibertsitateko kide ez diren JSKJren ohiko kolaboratzaileek eta kolaboratzaile bereziek dokumentu bat sinatu beharko dute, lankidetzak UPV/EHUrekiko kontratu harremanik ez dakarrela adieraziz.

JSKJrekin lankidetzan arituko diren pertsonak, elkarteak eta erakundeak eskubidea izango dute kolaboratzaileak direla egiaztatzen duen Zuzendaritzaren ziurtagiri bat jasotzeko. Gainera, Klinikaren biblioteca eta ikus-entzunezko materialak erabili ahal izango dituzte, baita JSKJren lokala bera ere, JSKJren Zuzendaritzaren baimenaz.

FUNTZIONAMENDUA

15. artikulua - JSKJren funtzionamendu arauak

Klinikaren funtzionamendu arauak izango dira:

- a) Elkarreke, erakundeek eta jardunean dauden profesionalek justizia sozialarekin lotuta planteatzen dituzten kasuen azterketan:
 - a. Lan egin daiteke kasu biziakin edo kasuak planteatzen dituzten eragileek zuzenean esperimendatutakoekin.
 - b. Jada esperimendatutako kasuekin lan eginez gero, kanpoko lege zerbitzuek dokumentazio guztia eskuratzeko modua eman beharko dute, epaitzari dagokiona izan ezik.
 - c. Zuzendariak edo hark eskuordetutako pertsonak identifikazio kode bat emango dio kasuari.
 - d. Kasua esleitzea: zuzendariak edo hark eskuordetutako pertsonak kasuak esleituko ditu ikasleen artean (2-3 laguneko taldeetan arituko dira beti), eta praktikaren tutorea eta begiralea izendatuko ditu.
 - e. Tutoretzaren eta begiralearen arduradunek praktikaren nondik norakoak antolatuko dituzte, era koordinatuan, eta asteen behin aurrez aurreko tutoretza saio bat antolatzen ahaleginduko dira.
 - f. Ikasleek, irakasle tutoreekin batera, epaitza edo epaitza proposamen bat landuko dute.
 - g. Aldian behin, eta tutoretzaz eta begirale lanaz arduratzen direnek proposatzen dutenean, bilerak antolatuko dira hainbat diziplina eta lanbide juridikotako pertsonekin. Bilera horietan, tutorea, begiralea eta ikasleak egongo dira, eta gogoeta, eztabaida eta sakontze lana egingo dute kasuen atzean dauden gizarte arazoei buruz.
 - h. Zuzendariak edo hark eskuordetutako pertsonak, bere kabuz edo Klinikaren kolaboratzailearen eskariz, justizia sozialeko politikak hobetzeko proposamenak lantzea erabaki ahal izango du.
- b) Kasuen diagnostiko juridikoan:
 - a. Kasuaren harrera: pertsonalki, telefonoz edo e-mail bidez egin daiteke.
 - b. Zuzendariak edo hark eskuordetutako pertsonak kasua onartu ondoren, identifikazio kode bat emango dio.
 - c. Kasua esleitzea: zuzendariak onartu diren kasuak esleituko ditu ikasleen artean (2 edo 3 laguneko taldeetan arituko dira beti).
 - d. Ikasleek lehen harreman bat izango dute Klinikaren zerbitzuak eskatu dituen pertsonarekin.
 - e. Kasua kalifikatzeko gomendatutako gehienezko epea 15 egun balioudunekoa izango da, kasua esleitzen den egunetik kontatzen hasita. Epe hori txikiagoa edo handiagoa izan liteke, kasuaren ezaugarriek horretara behartzen dutenean.
 - f. Kasuaren tutoretza: tutore gisa arituko den irakasleak balidatu egingo du ikasleek kasuari emandako kalifikazioa.
 - g. Kasuaren erantzuna: ikasleek bigarren hartu-eman bat izango dute Klinikaren zerbitzuetara jo duen pertsonarekin, eta informazioa eta argibideak emango dizkiote.

- h. Kasuaren dosierra entregatzea: ikasleek osatutako lan taldeak, Klinikaren egin duen egonaldia amaitzean, kasuaren diagnostiko juridikorako egin diren lan guztien dosier xehatuaren kopia emango dio zuzendariari.
 - i. Dosierra artxibatzea: dosierra Klinikaren artxibatuko da beti.
- c) Klinikaren funtzionamendua askotarikoa izan daiteke, gai motaren arabera. JSKJn parte hartuko duten pertsonak ezin izango dute ordezkaritza jarduerarik egin, ezta auzietan parte hartu ere, Klinikaren aztertzen diren kasuetan, ez kasuak aztertzeko unean ezta etorkizunean ere.

16. artikulua - Txostenak, irizpenak edo jardun protokoloak egitea

Txostenek, irizpenek edo jardun protokoloek dagokion formatua izango dute, UPV/EHUko Zuzenbide Fakultatearen logoa erantsiko zaie eta Klinikaren izenean egingo dira. Dokumentuek egileen sinadura izango dute, izan irakasle-ikertzaileak, ikasleak edo bi kolektibo horietako partaideak.

Ikasleek beren borondatez parte hartuko dute txosten, irizpen edo jardun protokoloen elaborazioan, eta ikastea izango dute helburu bakar. Beraz, zeregin honetatik ez da inolako eskubide ekonomikorik sortuko, ezta lan harreman bati dagokion betebeharririk ere, eta ezin izango da erabili lan arautu baten ordezkio gisa.

PRESTAKUNTZA PLANA

17. artikulua - JSKJren Mintegi Iraunkorra

JSKJren prestakuntza plana lehen lauhilekoaren hasieran ezarriko da. Plan hori Klinikaren Mintegi Iraunkorraren bidez bideratuko da (unibertsitateko kide guztiei eta elkarte sare osoari zabalik egongo den mintegia). Mintegi Iraunkorrek aldian behingo tailer eta mintegiak izango ditu (lau, gutxienez).

Klinikaren Mintegi Iraunkorrek aztergai izango dituen gaien artean, aipatzekoak dira diskriminazioaren aurkako litigazio estrategiei buruzko ezagutza praktikoa eta eraldaketa eragileztat hartutako teoria kritikoa.

Plan honen barnean, *Steet Law* saioak eta programak sortu eta burutuko dira, prestakuntza eta hedapenari begira.

ESKUBIDEAK ETA BETEBEHARRAK

18. artikulua - JSKJn eginiko praktiken arautegia

Tutoretzaz eta begiraleztaz arduratuko diren pertsonen kontuan izango dute UPV/EHUko Zuzenbide Fakultatearen praktiketarako arautegia, bai graduako tituluei dagokienez bai Abokatutza unibertsitate masterrari dagokionez.

19. artikulua - Ikasleen betebeharrak

Zuzenbideko graduari, Kriminologiako graduari edo Abokatutza masterrean ofizialki matrikulatu diren eta GRAL, MAL eta curriculum praktikak nahiz borondatezkoak Klinikari egitea aukeratu duten ikasleek betebeharrak izango dituzte:

- a) Prestakuntza saioetara edo JSKJren helburuak betetzeko balioko duen beste edozein saioetara joatea.
- b) Esleitu zaizkien kasuak aztertzea, juridikoki kalifikatzea eta haien epaitza edo epaitza proposamena lantzea.
- c) Taldean lan egitea eta kontuan hartzea irakasle-tutorearen aholkuak.
- d) Sor daitekeen edozein gorabeheraren berri ematea irakasle-tutoreari.
- e) Isilpean gordetzea aztergai dituzten edo Klinikari aztertu diren kasuei buruzko datuak. Gainera, konfidentzialtasun eta sekretu akordio bat izenpetuko dute, informazioa eta dokumentazioa ezabatzea –besteak beste– behartuko dituen, informazio hori jada beharrezkoa ez denean.
- f) Beren eskura jarriko diren instalazioak eta materiala zaintzea eta babestea, baita artxiboa, dokumentuak edo espedienteari erantsitako agiriak ere.
- g) JSKJren erabiltzaileen eskubideak errespetatzea, eta haren jarduna egokitzea pertsona horien helburuetara.
- h) JSKJren helburuak eta xedeak onartzea.
- i) Uko egitea Klinikaren zerbitzuen erabiltzaileek eskain dezaketen edozein ordainsari ekonomikori.
- j) Indarrean dagoen arautegiak edo sinatutako hitzarmenetan ezarritako beste edozein betebeharrak.

20. artikulua - Ikasleen eskubideak

Ikasleen eskubideak izango dira:

- a) JSKJren baitan sortutako prestakuntza planean parte hartzea.
- b) Klinikaren jardueretara joatea eta irakasle-tutoreen gainbegiratzea behar duten saioetan tutoretza hori izatea.
- c) Klinikaren zereginetan aktiboki parte hartzea eta haren instalazioak eta baliabide materialak egoki erabiltzea.
- d) Ondo eginiko beren zereginetatik sor daitezken kalte-galeren aseguruia edukitzea.

- e) Eginiko lanaren gaineko jabetza intelektualak edukitzea, gai hori arautzen duen legediak ezarritakoaren arabera.
- f) Indarrean dagoen arautegiak edo sinatutako hitzarmenetan jasotako beste edozein eskubide.

EKONOMIA ETA KUDEAKETA ARAUBIDEA

21. artikulua - Klinikaren ekonomia eta kudeaketa araubidea

Klinikak, bere ekonomia eta kudeaketa araubideari dagokionez, kontuan izango du UPV/EHUK sortutako nortasun juridikorik gabeko egitura eta erakundeen funtzionamendurako oinarritzko arautegiaren IV. kapitulua (Gobernu Kontseiluaren 2012ko maiatzaren 16ko akordioak onartutako arautegia).

DATUEN BABESA

22. artikulua.- Datuak babestea

Klinikak konpromisoa hartzen du datu pertsonalak babesteari buruzko legedia betetzeko, beharrezkoak diren segurtasun neurriak hartzeko eta datuetara sartu, zuzendu, ezereztu eta aurka egiteko eskubideak aitortzeko.